

LRKSA OFICIALUS ORGANAS, KATALIKISKAI TAUTISKOS MINTIES SAVAITRASTIS
 Išleis kasvartadieniškai Rodaguojų Matas Zužas
 Prenumerata metams \$2.00, pusmečiui \$1.00
 73 E. South St. (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
 Telefonas: VA 3-4711

GARSAS

LITHUANIAN R. C. ALLIANCE OF AMERICA
 OFFICIAL PUBLICATION
 Published every Thursday
 Advertising Rates on Application
 73 E. South St. (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
 Phone: VA 3-4711

Entered as Second Class Matter January 16, 1955, at Post Office at Wilkes-Barre, Pa., under Act of August 24, 1912.
KETVIRTADIENIS, VASARIO-FEBRUARY 14, 1957

No. 7.

VOL.-METAI 41-JI

Dienos Klausimai

39-tą Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukaktį vėl minime liūdesio ženkle. Lietuva tebeneša sunkų pavergimo jungą. Tūkstančiai tauriausių Lietuvos sūnų ir dukrų vargsta ir nyksta Sibire ir kituose plačiosios Rusijos kampuose. Vasario 16-tą iš U. S. kongreso tribūnos išgirsime drąsinančių pareiškimų dėl Lietuvos ateities. Kone visų valstybių, kuriose daugiau ar mažiau lietuvių gyvena, gubernatoriai išleido atitinkamas proklamacijas skelbiančias Vasario 16-tą oficialine Lietuvos Respublikos Dienu. Nuo gubernatorių neatsilieka miestų majorai. Didelėse ir mažose lietuvių kolonijose rengiami paminėjimai per kuriuos daromos rinkliavos Lietuvos nepriklausomybės atkovoimo akcijai paremti. Didžioje spaudoje pasirodo straipsnių pavaizduojančių dabartinę Lietuvos padėtį ir reiškančių kenčiančiai lietuvių tautai gilių simpatijų.

Vasario 9-12 dd. New Yorke įvyko Amerikos komunistų partijos konvencija. Dalyvavo per trys simtai delegatų atstovaujančių apie 20,000 narių. Pažymėtina, kad šį kartą komunistai savo konvenciją pradėjo Amerikos himnu ir sesijų salėje matėsi tik šios šalies vėliava. Konvencija vyko didelės rinkės ženkle. Ilgametis partijos pirmininkas Foster ir kiti senieji vadai tebeperšalaukė Maskvos nustatomos linijos, tuo tarpu komunistų organo "Daily Worker" redaktorius John Gates ir kiti vadai mano, kad laikas atsiritoti nuo Maskvos nustatomos linijos, pasekti Tito pavyzdžiu ir veikti nepriklausomai.

Nors didžioje spaudoje konstatuojama, kad komunistų partija paskutiniiais metais pergyveno sunkią krizę ir prarado daug narių, vienok visai kitokią opiniją pareiškia kongresinio priešamerikietinei veiklai tirti komiteto pirmininkas Walter. Jis nurodo, kad nors komunistų partijos narystė sumažėjo, vienok joje pasiliko patys veikiausi ir labiausiai užgrūdinti veikėjai, kurie pasiryžę veikti šios šalies tvarkos groviu. "Kas mano, kad komunizmas Jungtinėse Valstybėse jau nesudaro rimto pavojaus, pareiškė Walter, turėtų laikyti omeny, kad šiuo momentu Amerikos žemėje yra apie 20 smogiančių divizionų prieš kareivius išjungusius ir propagandą, šnipinėjimą, subversyvinę veiklą ir ištikimybę tik Sovietų Unijai." Walter tikrinimu komunizmo pavojus nemažėja, bet didėja.

Vengrijos raudonieji išroškė dar daugiau kraujo. Jų spauda pikta puola kardinolą Mindszenty už tai, kad jis suspendavęs 18-ką kunigų palankaujančių komunistams. Kaip žinoma, Sovietų Rusijai pasiuntęs dideles jėgas sutriuškinti vengrų sukilmą, Mindszenty surado prieglaudą U. S. legacijos Budapešte. Legacijos oficialai užginčija, kad kardinolas vadovauja prieškomunistinei akcijai. Aišku, tokiais kaltinimais raudonieji mano perversi ti U. S. legaciją kardinolą išduoti ir jų rankas.

Vakarinės Vokietijos generolas Hans Speidel formaliai paskirtas Siaurinio Atlanto ginkluotų jėgų komandierium centriniėje Europoje. Prieš jo paskyrimą pasigirdo ir protestų, mat, gen. Speidel yra tarnavęs maršalo Romerio stabe karo laiku.

Sovietų užsienio reikalų ministris Sapilov vėl apkaitino U. S. už "samokslą siųsti šnipus ir sabotažnikus Rusijon." Tas tik parodo, kad Kremlius vadovai vartoją visas priemones nukreipti visuomenės dėmesį nuo vidinijų negalavimų.

LIETUVIŲ DAILININKŲ DĖMESIUI

Bendrojo Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo valdyba yra nutarusi įteikti vienam labai žyminiam Amerikos asmeniui lietuvių dailininko nupieštą paveikslą, kuris vaizduot: lietuvių bėgimą iš savo Tėvynės nuo komunistų persekiojimo.

Paveikslas dydis apie 6 (šešios) pėdos ilgio ir maždaug tokio pat pločio. Atlyginimas pagal paveikslą vertė ir susitariama.

Lietuviai dailininkai su pasiūlymais prasomi kreiptis į BALF centrą, 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

APIE LIETUVIUS DAILININKUS

New York (LAIC). — New York Times sausio 16 ir 17 d. laidose plačiau rašo apie vykstančias meno parodas New Yorke ir Philadelphijoje. Laikraštis plačiau paminėti Vytautą Kasilį, kuris savo kūrinius yra išstatęs Davis Galleries, Philadelphijoje. Laikraštis Kasilį aukštai vertina.

Tas pats laikraštis rašydamas apie vykstančią parodą National Academy of Design, pastebi, kad lietuvių dailininkas V. K. Jonynas laimėjo premiją už savo grafikos kūrinius.

VATIKANO MIESTAS. — Vasario 7-tą Vatikanas paskelbė ekskomunikavimą vengrų kunigo Richard Horvath, kurs kooperavo su komunistais organizuojant raudonųjų kontroliuojamą nepriklausomą sektą.

DETROIT, Mich. — Vasario 8-tą autoritetai suėmė 20 metų amžiaus Garry Addison Taylor, kurs pašovė dvi mergaites ir viešai moterį. Taylor aiškinasi, kad jis turėjęs "nenugalimą jausmą" šaudyti moteris.

FORT GAY, W. Virginia. — Vasario 8-tą kryžkelėje traukinis suvažinėjo automobili. Žuvo 4 mokiniai ir viena moteris—vienos žuvusios mokinės motina.

MADRIDAS. — Vasario 8-tą policija turėjo susirėmimų su studentais, kurie organizuoja protesto demonstracijas dėl kairiųjų kėlimo.

LRKSA ISTORIJS PRENUMERATORIAI

Pereitą savaitę Susivienijimo Istoriją užsiprenumeravo:
 Jurgis Zemonis,
 New Britain, Conn. \$3.00
 Dr. A. J. Valibus,
 Kingston, Pa. 3.00

OHIO VALSTYBĖS GUBERNATORIAUS PROKLAMACIJA

State of Ohio
 EXECUTIVE DEPARTMENT
 Office of the Governor
 Columbus
 PROCLAMATION
 Lithuanian Independence Day
 February 16, 1957.

WHEREAS, February 16, 1957 marks the thirty-ninth anniversary of the Independence of the Republic of Lithuania, which was first recognized by the United States of America; and

WHEREAS, the occupation of Lithuania by the powerful and ruthless forces of the Soviet Union has resulted in the arrest, trial and death so many of its citizens, without any due process of law and without any concept of the principles of freedom and liberty; and

WHEREAS, this anniversary is an occasion of importance to Americans of Lithuanian origin in whose hearts there burns brightly the light of hope that Lithuania eventually will be restored to its former place among the independent nations of the world.

NOW, THEREFORE, I, C. William O'Neill, Governor of the State of Ohio, do hereby proclaim Saturday, February 16, 1957 as LITHUANIAN INDEPENDENCE DAY in Ohio, and I do sincerely urge, not only their kinsmen in the free world, but all of our citizens to extend recognition to our suffering friends in Lithuania, and beseech God to look with favor upon this proud nation and strike the chains of tyranny which bind them.

IN TESTIMONY, I have hereunto subscribed my name and caused the Great Seal of the State of Ohio to be affixed at Columbus, this 1st day of February, in the Year of Our Lord, One Thousand Nine Hundred and Fifty-Seven.

C. William O'Neill,
 Governor

PABALTIEČIAI VĖL DAUGIAU VARŽOMI

Chicago (LAIC). — Chicago Daily Tribune, sausio 16 d. laidoje, skelbia savo bendradarbio Paul Shoblom išHelsinkio, Suomijos, pranešimą, kuriame suteikiama kiek žinių apie dabartinę gyvenimą Pabaltyje. o ypačiai Rygoje.

Esą paskutiniu laiku vėl padidinti suvaržymai Estijoje. Latvijoje ir Lietuvoje. Po Stalino leistas susisiekimas per Suomijos įlanką su Estija vėl sustabdytas.

Rašydamas apie Rygą, Paul Shoblom sako, kad tasai miestas perpildytas — oficialiai skelbiamas, kad Rygoje yra 620,000 gyventojų, bet faktiškai ten yra apie milijonas gyventojų. Prieškariniais laikais Rygoje gyveno 389,000 piliečių, jų vieton keliauti paplūdo daugiau atgabenta rusų.

Pabaltiečiai kantriai neša vargą. Tikėjimas išsilaisvinti yra gyvas, bet tik visuotinio karo metu. Sukilimais, kokie buvo Lenkijoje, arba Vengrijoje netikima kas atsiekti, nes rusų igulos didelės.

CHICAGO, Ill. — Dienraštis "Draugas" jau persikėlė į naujas patalpas. NAUJAS ADRESAS YRA TOKS: 4545 West 63rd St., Chicago 29, Ill. Telefonas: Ludlow 5-9500.

WASHINGTONS. — U. S. oficialiai paskelbė, kadSov. Rusija vėl paspartino ginklų siuntimą Egiptui.

LRKSA Progreso Vajus

Trilypis Kontestas su Reguliariais Komisais, Bonais, Specialėmis Piniginėmis ir Daiktinėmis Dovanomis

Susivienijimo Vykdomoji Taryba su malonumu skelbia naują vaju, kuris pavadintas PROGRESO Vajumi.

Susivienijimo vadovybei malonu atžymėti progresą padarytą paskutiniiais metais nusprendžiant įsigyti modernų centro įstaitos namą. Ypatingai malonu pažymėti naują patogią lokaciją Wilkes-Barre mieste, kuri žymiai pakels Katalikų Susivienijimo, taipgi lietuvių bendruomenės prestižą. **TAI YRA PROGRESAS.**

Vykdomoji Taryba taipgi priėmė du naujus apdraudos planus ir jau pasirėngusi juos vykdyti:

1) Nauja dvigubos protekcijos sutartis mokėjimui dvigubos apdraudos sumos atveju mirties įvykstančios 20 metų narystės periodu, neatsižūrint mirties priežasties. Ši dvigubos protekcijos sutartis bus išduodama įsirašančiam aplikantui pasirenkant, už žemas priedines duokles bile reguliarinės gyvybės apdraudos klasię. Aplikantas turėtų būti geros sveikatos ir turėt nepavojingą darbą.

2) Naujas sertifikatas bus išduodamas dėl vaikų nuo gimimo dienos iki 16 metų amžiaus, prisilaikant arčiausio gimtadienio ir jis bus žinomas kaip turto augintojas.

Ča yra dar **DAUGIAU PROGRESO.**

Vienas ir tai vienintelis būdas palaikyti progresą—kiekvienam nariui padedant kuopos viršininkams gauti naujų narių. Vykdomoji Taryba, o ypatingai centro įstaita negali palaikyti progreso be kuopų viršininkų ir narių talkos. Kiekvienas turėtų prisiegti pareigą duoti naujo biznio visuose narystės vajuose, už tai gaunant gerą atlyginimą.

Šis progreso vaju bus išdalintas į dvi dalis. Pirmoji jo dalis užsibaigs su 59-ju seimu įvykstančiu birželio 23-27 dd.; o antroji dalis su naujo Susivienijimo centrinio namo dedikacija. Kiekvienas narys turėtų jausti pasididžiamą dėl naujo namo ir laukti dedikacijos dienos ir ta progą gauti bent po vieną naują narį. Tai bus didelis Susivienijimo istorijoje įvykis.

PENNSYLVANIJOS GUBERNATORIAUS GEORGE M. LEADER PROKLAMACIJA LIETUVOS ŠVENTĖS PROGA

Proklamaciją iš Harrisburgo parvežė LRKSA dvasios vadas kun. Jonas F. Baltusevičius

IN THE NAME AND BY AUTHORITY OF THE
 COMMONWEALTH OF PENNSYLVANIA
 GOVERNOR'S OFFICE
 HARRISBURG

PROCLAMATION
 LITHUANIAN INDEPENDENCE DAY
 SATURDAY, FEBRUARY 16, 1957

WHEREAS, Lithuania was formally declared a free and independent republic by the Council of Lithuania on February 16, 1918; and

WHEREAS, the political and territorial liberties of Lithuania and of the neighboring Baltic nations were forcibly violated and suppressed by communist Soviet Russia in spite of treaties and agreements between them; and

WHEREAS, the peoples of Lithuania and her neighboring states were scattered and destroyed by murder, exile and imprisonment in concentration camps; and

WHEREAS, the Americans of Lithuanian descent, nevertheless, commemorate the establishment of the Republic of Lithuania as a free and independent state and maintain the fervent hope that she will regain her liberties and rights as a member of the world community; and

WHEREAS, the Pennsylvanians of Lithuanian descent have helped build our Commonwealth through devotion to her ideals and contributions to her economic welfare;

NOW, THEREFORE, I, George M. Leader, Governor of the Commonwealth of Pennsylvania, do hereby proclaim Saturday, February 16, 1957, as Lithuanian Independence Day, and I call upon all citizens of the Commonwealth to join with our citizens of Lithuanian descent in the observation of this important anniversary and to mark the occasion with appropriate ceremonies.

GIVEN under my hand and the Great Seal of the State, at the City of Harrisburg, this sixth day of February, in the year of our Lord one thousand nine hundred and fifty-seven, and of the Commonwealth the one hundred and eighty-first.

George M. Leader
 GOVERNOR

Padaršinti narius susidomėti šia programa—kiekvienam nariui gauti naują narį—šale išmokamo reguliaraus komiso Vykdomoji Taryba pasiūlo trijų dolerių boną už kiekvieną pilnamečių ir jaunametį narį įrašytą tarp 1957 metų sausio 1-mos iki Susiv. 59-jo seimo. Sąlyga yra ta, kad turi įrašyti gyvybės apdraudos nemažiau tūkstantio dolerių, arba kombinaciją siekiančią tūkstantį dolerių. Išimtis yra tik dėl jaunamečių Life Paid up at age 85 plano—už įrašymą šion klasėn narių bonai nebus mokami.

Antrosios naujų narių vajuos dalies laikotarpiu bonai nebus mokami už naujai prirašytą biznį, vienok visas naujas biznis, prirašytas nuo sausio 1, iki Susiv. naujo namo dedikacijos dienos, bus suvestas krūvon už visą vajuos laiką ir duos galimybes dalyvauti piniginių ir daiktinių pryzų konteste. Jeigu kuopa prirašys pilną kvotą narių ir gyvybės apdraudos sumą, kaip žemiau paduotoj lentelėj išdėstyta, gaus pinigines ir daiktines dovanas, kaip toj pačioj lentelėj nurodyta.

Nariai	Apdraudos suma	Piniginės dovanos	Daiktinės dovanos
25	\$25,000	\$100.00 plus	2 G.E. radios vertės \$60.00
20	20,000	75.00 plus	1 G.E. Toaster, 1 G.E. Portable Mixer vertės \$40.00
15	15,000	50.00 plus	2 G.E. Steam Irons vertės \$30.00
10	10,000	25.00 plus	2 G.E. Electric Clocks vertės \$20.00
5	5,000	15.00 plus	2 G.E. Electric Clocks vertės \$15.00
4	4,000	2 metinės dienraščio "Draugo" prenumeratos	
3	3,000	2 metinės "Lietuvių Dienų" prenumeratos	
2	2,000	2 Susivienijimo Istorijos knygos	

Šias dovanas gali laimėti bile kuopa neapribojant aukščiau parodyto skaičiaus.

SALYGOS: Kuopos prižiūrės piniginių dovanų paskirstymą, bet dvi daiktinės dovanos už kiekvieną kategoriją eis nariui (vyriui) ir narei (moteriai), kurie įrašys kuopoje daugiausia naujų narių.

Taigi čia yra narystės vaju, kuriame kiekviena kuopa ir kiekvienas narys gali lenktyniuoti ir laimėti tas pačias dovanas už aukščiau nurodyto naujo biznio sumos įrašymą.

DIDŽIOJI DOVANA—General Electric PORTABLE TELEVISION \$150.00 vertės.

Vyras ar moteris, įrašę daugiausia narių ištiso vajuos laikotarpiu laimės Portable Television. Laimėtojas bus atrinktas suskaičius kredito parašus pažymėtus įrašymo aplikacijose.

Tuo būdu šis vaju yra trilypis kontestas.
LRKSA VYKDOMOJI TARYBA

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAI

Šį sekmadienį, vasario 17 d., Wilkes-Barre ir Scrantone įvyks iškilmingi Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 39 metinės sukakties minėjimai.

Wilkes-Barre minėjimą rengia Švč. Trejybės parapija, kurioje klebonauja žyminis visuomenininkas, buvęs LRKSA dvasios vadas kun. Juozas K. Miliauskas.

Minėjimas įvyks parapijos svetainėje. Pradžią 3:00 val. po pietų.

Programoje dalyvaus Seselių išmokyti parapijos vaikai; vyrų ansamblis muziko Romano vadovybėj; solistas muzikas B. Nekrašas iš Girardville, Pa.; kalbės buvęs LRKSA sekretorius p. J. B. Šaliūnas. Įžanga suaugusiems \$1.00. Vaikams 50 centų.

Scrantone minėjimas eis tokia tvarka:
 10:30 ryte Šv. Juozapo bažnyčioje Suma Lietuvos intencija.

2:30 po pietų Šv. Juozapo parapijos svetainėje prkalbos ir meninė programa. Kalbės miesto majoras James Hanlon, U. S. kongresmanas John L. Carrigg, prelatus J. V. Miliauskas ir Petras Putirskas. Meninę programą išpildys seselių kazimieriečių išlavinti parapijinės mokyklos auklėtiniai ir muziko Alfonso Bulevičiaus vadovaujamas vyrų choras. Įžanga veltui, rinkliavos taipgi nebus.

Visų lietuvių šventa pareiga dalyvaut tautos šventės minėjime, parodyt savo atjautimą raudonųjų maskolių pavergtai Lietuvai ir reikalauti, kad greičiau būtų išlaisvinta.

"GARSAI"

OFICIALUS LIETUVIŲ P. K. SUSIVIENIJIMO AMERIKOJE ORGANAS

LITHUANIAN WEEKLY

published by Lithuanian R. C. Alliance of America

Išleina ketvirtadieniais. Redaguoja Matas Zužus

73 E. South Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Penna.

Raštus (straipsnius ir korespondencijas) redakcija taso savo saulstra. Neapsauidintus raštus gražina tik patoms autoriams prašant.

MŪSŲ NEPRIKLAUSOMYBĖS KOVOS

Mūsų tauta, nežūrint ilgus rusų okupacijos ir sistemingo bei griežto jos rusinimo, pajėgė savyje išlaikyti gilų tėvynės meilės jausmą ir norą laisvai gyventi. Tą savo laisvės siekimą įrodė bent trijuose sukilimuose, knygnešių žygiuose. Kražių kardinynėse ir galutinai apvainikavo 1918-20 metų nepriklausomybės kovose.

Nenuostabu, kad aštuonioliktąis metais paskelbta Lietuvos Nepriklausomybė neliko tušti žodžiai, nes išėjo iš pačios tautos noro gyventi ir mirti laisvėje. Tos laisvės gynybą ilgai išleisti neteko. Jie rinkosi pavieniui, rinktini būriais: iš jų tverėsi kuopos, steigėsi batalionai, išaugo pulkai. Jie ėjo palikę arklą, mokyklos suola, palikę fabriko vartus. Juos išlydėjo motinos, sesės ir mylimosios, nes jie ėjo ginti tos jaunatvės ką tik pražyduos laisvės. Jie ėjo veli ta pačia proteviji pramintais takais į kovą už tautos laisvę. Jų pradžia buvo sunki. Kraštas buvo nuolintais, gyventojai išvarę, stoka patyrusiu valstybės organizavimo darbe specialistais. O be to ir iš išorės grėsiantys pavojai.

Aštuonioliktųjų metų nepriklausomybės paskelbimas buvo drąsus žygis. Bet tai buvo pati pradžia. Tai nepriklausomybei įgyvendinti ir jai apginti reikėjo veiksmų, nes vien popierinė deklaracija niekas nei savo teisiu, nei laisvės neatgavo ir neatgaus.

Todėl jau aštuonioliktųjų metų spalio mėn. V. Taryba sudarė apsaugos komisiją, kuri pradėjo rinkti savanorius, o lapkričio mėn. 1 d. pradėtas steigti 1 pėstininkų pulkas. Lapkričio mėn. 23 d. išleistas pirmas įsakymas kariuomenei ir todėl ši diena laikoma kariuomenės šventė.

1919 metų pradžioje, vokiečiams pradėjus krautviti iš Lietuvos, jų pėdomis slinko skaitlingos apdriskusių ir išbadėjusių bolševikų bandos. Ties kurie natys dar taip nenėjami buvo išivadavę iš caro jungio ir iškilmingai paskelbė laisvą visų tautų apsisprendimą, atsipeikię patinę šiuos pažadus ir pirmieji puolė mūsų kraštą.

Vasario mėn. pradžioje bolševikai buvo užėmė Šiaulių-Panevėžio-Ukmergės liniją ir veržėsi gilyn į Lietuvą. Vasario mėn. 8 d. bolševikų pėstininkų pulkas ketino pulti Kauną iš šiaurės nuo Kėdainių. Čia jiems pasipriešino negausingi Panevėžio ir Kėdainių apsaugos būriai. Kaunytėse tęsėsi visa diena. Priešo puolimas buvo likviduotas ir atsiraukė prie Šėtos. Toje kovoje Vasario 9 d. Tautūnų kaime už Tėvynės laisvę žuvo pirmasis Lietuvos savanoris Povilas Lukšys.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS DEKLARACIJA

Lietuvos Taryba savo posėdy vasario 16 dieną, 1918 m., vienbalsiai nutarė kreiptis į Rusiją, Vokietiją ir kitų valstybių vyriausybės šiuo pareiškimu:

Lietuvos Taryba, kaip vienintelė lietuvių tautos atstovybė, remdamosi pripažintąja tautų apsisprendimo teise ir lietuvių Vilniaus konferencijos nutarimu rugsėjo mėn. 18-28 d., 1917 metais, skelbia atstatanti Nepriklausomą demokratiniomis pamatais sutvarkytą Lietuvos Valstybę su sostine Vilniuje ir tą valstybę atskirianti nuo visų valstybių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis.

Drauge Lietuvos Taryba pareiškia, kad Lietuvos Valstybės pamatus ir jos santykius su kitomis valstybėmis privalo galutinai nustatyti kiek galima greičiau susauktas Steigiamasis Seimas, demokratiniu būdu visų jos gyventojų išrinktas.

LIETUVOS TARYBOS NARIAI:

Dr. J. Basanavičius,	St. Kairys	A. Petrušis	A. Smetona
K. Buzauskas	P. Klimas	Dr. J. Šaulys	J. Smilgevičius
M. Biržiška	D. Malinauskas	K. Saulys	J. Staugaitis,
S. Banaitis	V. Mironas	J. Šernas	J. Vaičiulaitis
P. Dovydaitis	St. Narutavičius	A. Stulginskis	J. Vileišis

KRIMINALISTŲ ANTPLŪDIS

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS PASKELBIMO 39-TOS METINĖS MINĖJIMAS NEW YORKE

Chicago (LAIC). — Chicago Daily Tribune sausio 29 d. numeryje talpina savo bendradarbio pranešimą iš Helsinkio. Pranešime žurnalistas Paul Shob-lom rašo, kad būriai jaunų kriminalistų atvykusių iš Sovietų Sąjungos terorizuoja Pabaltijo miestus. Kurio tai būdu sovietų jauni kriminalistai sužinojo, kad Pabaltijo kraštuose žmonės gyvena geriau, tad jų gaujais ir traukia į šiuos kraštus.

Esą pavojinga vaikščioti net parkuose, tie atvykęs kriminalistai ieško ne tik pinigų, bet ir nurengia savo aukas, sumušė, kad daugelis turi eiti net į ligoninę.

Pranešime aprašoma įvykis, kad vienos švedų turistės auskarus ištraukė didelio krautuvelyje. Jos ausys kraujavo, kilo panika, bet tas kriminalistas pabėgo. Latvių spauda vėliau kaltino turistus ir ragino jų neįsileisti.

Be kitų, į Pabaltijo kraštus iš Sovietijos atkeliauja išmokslinti kišenvagiai ir kitokie.

ADMIROLAS N. HORTHY MIRĖ

ESTORIL, Portugalija.—Vasario 9-tą mirė buvęs Vengrijos regentas admiralas Nicholas Horthy, 88 metų amžiaus.

Velionio praėjus buvo audringas ir margaspalvė. Pirmojo pasaulinio karo laiku jis vadovavo Austro-Vengrijos laivynui ir kovėsi su Italijos laivynu. 1920 metais jis užėmė Vengrijos regento vietą.

1940 metais jis prijungė Vengriją prie nacinės Vokietijos, pasistūps Italijos ir Japonijos šalis. 1944 metais naciai, įtardami jį pataikaujant alijantams, nuvertė jo vyriausybę, Horthy paspruko pas amerikiečius. Po to jis kurį laiką gyveno Šveicarijoje ir Portugalijoje. Komunistai jį nuolat atakuodavo, kaip savą aršų priešą, už vengrų spalio revoliuciją taipgi jie kaltino Horthy.

VIENNA.—Vasario 6-tą vengriai pabėgėliai akmenimis apdaužė repatriacijos grupės automobilį. Komunistinė Vengrijos vyriausybė buvo atsietusi tą grupę agituoti, kad pabėgėliai grįžtų namo. 30 policistų išgelbėjo grupės dalyvių kaulį.

vietas. Jų trys raitelių eskadronai, praėina mūsų užnugarin ir pasiekia Panevėžį.

Pagalium mūsų kariuomenei pasieka prieš sulaikyti ir pereinai į priešpuolį. Lapkričio mėn. 20-21 d. įvyksta smarkios kovos ties Širvintais ir Giedraičiais. Lenkai bėga Vilniaus kryptimi, persekiojami mūsų pirmyn besiveržiančių pajėgų.

Čia vėl įsikiša Tautų Sąjunga. Ciepa sustabdyti karo veiksmus, ir lapkričio mėn. 29 d. nusistatė neutralę zoną šios zonos viduriu ėjo nelėmta demarkacijos linija. Taip Lietuva, vos pradėjusi kurtis, dviejus metus kariaus su trimis galiniais priešais. Mūsų kariuomenė menkai ginkluota, ir blogai aprūpinta, bet stiprios dvasios, narsiai kovoję ir apgynę mūsų tautos nepriklausomybę. Tos kovos pakalavo ne mažą aukų užmuitais, sužeistais ir be žinios dingusiais. Bet tos aukos nebuvo betiklės, jos suteikė mums laisvę 22 metus tvarkytis savarankiškai. Kap. V. Diminskis (Laikas)

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS PASKELBIMO 39-TOS METINĖS MINĖJIMAS NEW YORKE

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS PASKELBIMO 39-TOS METINĖS MINĖJIMAS

New York (LAIC).—Vasario 17 d. New York, Webster Hall, 119 E. 11th St., bus minima Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 39 metų sukaktis.

Minėjimą ruošia Didžiojo New Yorko Amerikos Lietuvių Taryba. Paminėjimas bus įvairus. Čia svarbią kalbą pasakys kongresmanas Flood. Sis kongresmanas kilęs iš Wilkes-Barre, Pa., gerai pažįsta lietuvius ir jų reikalus. Jis Lietuvos laisvinimo reikalus nuolat kelia Kongrese ir kitose valdinėse įstaigose Washingtono. Jis savo kalboje nušvies kas daroma ir kas yra darytina Lietuvos laisvinimo reikalui. Kiekvienam lietuviui bus įdomu paklausyti šio kongresmano kalbos. Be to, išgarsime ir kitus svarbius pareiškimus, jų tarpe valstybės sekretoriaus, senatorių, o taip pat New Yorko valstybės gubernatoriaus ir majoro proklamacijos.

Žodžiu, tai bus didžiulė Lietuvos laisvinimo demonstracija. Kiekvieno lietuviu pareiškia šiame minėjime dalyvauti.

Be svarbių kalbų ir Lietuvos laisvinimo reikalui rezolucijos priėmimo bus ir įdomus koncertas, kuriame dalyvaus jaunas, bet plačiai Amerikoje pasireiškęs dainininkas, Arnoldas Vokietaitis.

Šiame minėjime dalyvauja lietuvių iš viso Didžiojo New Yorko. Tai vienintelė ir didžiausia progą metuose pareiškė ti savo tvirtą balsą Lietuvos laisvinimo reikalui. Mūsų balsą išgarsins visi: rezolucijos pasiekia plačiai Amerikos spauda ir valdžia bei Kongreso žmonės. Šiandien kiekvieno būtina pareija pasirodyti dalyvauti tame minėjime. Minėdamai Lietuvos nepriklausomybės paskelbimą, reikiame tvirtą reikalavimą, kad būtų atstatyta ir kad valstybė, kurios nepripažįsta dabartinės žiaurios okupacijos, tai darytų ir toliau.

Kiekvienais metais Lietuvos nepriklausomybės minėjimas New Yorke sulaukia plačių atgarsių didžiojoje Amerikos spaudoje. Reikia žinoti, kad visi stebi, kaip mes kovojame už savo senosios tėvynės išlaisvinimą.

Mūsų pareiškimus per Amerikos Balsą išgarsins ir Lietuvoje liktusei.

ŠVENTES PRAMOGOS

Džiugauja minios, prakalbos aidai,
Vėlavos, spalvos, dainos, rungtynės,
Piliasi gėlės, orlaiviai skraidō,
Sypsoi lūpos, džiaugias krūtines,
Laisvė, kaip tvasas, plinta ir auga!
Amžiną priešą, keršto palaužta,
Sveikindį meliai, kaip seną draugą,
Kai mūsų žemė austa ir austa...

Girdi? Kareiviai groja, dainuoja.
Žingsniu už žingsnio laužiasi eilės—
Šautuvai stebias, kardai švytruoja,
Lydi patrankos bukos ir smailios,
Gaivė než linksta, rūmai net dunda.
Žirgai gi žirgai! pasakoms muistos!
Rodos, Kastuėlio kovos nubunda,
Rodos, pažiūrį pilys mieguistos!

Kad užsimirštų valandos žiaurios,
Iškūmė užia linksmos, audringos:
Laimina šventę pietūs ir šiaurės,
Džiaugiamą aprėdo kalbos žavingos.
Vagas, kareivis, dainius, artojas—
Lygia nuo žagrės Nėmuro sūnūs—
Garbina amžius, žino pavojus,
Ir ginti laisvėi gimdo galūnus.

Faustas Kirša

Katalikų Akcija

Veda: VINCAS JURONIS

PASAULIEČIŲ IR KUNIGŲ VAIMUO KATALIKIŠKOJE AKCIJOJE PAGAL POPIEZIŲ ENCIKLIKAS

Prelat̄ Jono Baldno paskaita, skaityta Ateitininkų Studentų žiemos stovykloje prie Philadelphia, 1956, gruodžio 29

Siemet ALRK Federacijos suaktyvintus Kongresas Bostone praėjo be didelio triukšmo. Dar kartą pamatė, kad lietuviška visuomenė nėra išmoninta katalikiškosios akcijos reikalingumu. Mano manymu, visuomenė dėlto nėra išmoninta, kadangi mums trūksta pasauliečių apatū. Kunigai, užimti tiesioginėmis pastoracijos pareigomis, katalikų akcijos dirvonus paliko Dievo valiai.

Ateitininkų šūkis "Visa Atnaujinti Kristuje" apima visą katalikų akcijos sąvoką. Šūkiu autorius, šventasis popiežius Pijus X sako: "Kelias į Kristų yra per Bažnyčią. Tad vyskupu pareiga gražinti Bažnyčiai žmones, kurie nutolę nuo Kristaus išminties; Bažnyčia atves juos prie Kristaus, o Kristus prie Dievo."

Šitime sunkiame darbe kunigai privalo turėti pasauliečių pagalbą, nes visus Dievas yra įpareigojęs rūpintis artimu. Todėl ne tik tie, kurie turi kunigystės šventinimus, bet visi tikintieji privalo dirbti Dievui ir sieloms (tik ne kas sau, bet viskupams vadovaujant). Šiuo tikslu katalikai privalo jungtis ir veikti pagal laiko ir vietos aplinkybes. Laikai reikalauja veiklos. Ir tai tokios veiklos, kur aiškiai ir sąžiningai užlaikomi Dievo ir Bažnyčios isakymai, viešai ir aiškiai išpažįstama tikėjimas. Kai miestuose ir kaimuose bus užlaikomi Dievo isakymai, kai šventi dalykai bus laikomi pagarboje, o sakramentai dažnai priimami,—nėra abejonės, kad bus atviras kelias pasauliui atnaujinti Kristuje." (Kalba pirmoje konsistorijoje lapkričio 9 d. 1903 m.).

Čia bent trumpai panagrėnkime popiežių nurodymus katalikų akcijos reikalui. Pamatysime, kad ateitininkų organizacija yra katalikų akcijos narys ir kad ateitininkas negali nedalyvauti katalikų veikime.

POPIEŽIŲ NURODYMAI

Bažnyčia nuolatos primena pasauliečių pareigą apatūlauti. Bet ypač daug apie tai kalbama ir rašoma nuo Popiežiaus Leono XIII laiku, kada šis didysis XIX amžiaus Popiežius parašė garšiąją "Rerum Novarum" encikliką. Nuo to laiko katalikų akcija yra globojama ir vėdama pačiu Popiežiu. Tuo reikalu ypatingai daug rūpinasi Pijus XII-sis, katalikų akcijos Popiežius. Per šešioliką popiežiavimo metų jis yra paskelbė virš 80 apie katalikų akcijos reikalui. Pati pirmoji jo enciklika buvo raštu katalikų akcija. Popiežiaus Pijaus XI paskutinis raštas prieš pat mirtį irgi buvo apie katalikų akcija.

Panagrėnkime trumpai paskutiniųjų šešių popiežių ganytojinius dokumentus liečiančius katalikiškąją akcija. Iš jų suprasime jos sąvoka, esmę, struktūrą ir tikslus.

Pijus IX

Leonas XIII "Graves de Comuni" enciklikoje sako: "Mes norim, kad Italijos šis rolė atliktų Kongresu Institutus ir katalikų draugijos, ne syki jų mūsų pagirtos įstaigos, kurioms mūsų pirmatakis ir mes patys pavadame rūpintis suorganizuoti bendrą katalikų veikimą, vyskupų priežiūroje ir vadovybėje." Pijus IX turėjo daug vargo su masonerija. Jam atėmė Popiežiaus valstybė, bažnyčios turtus. Antikerikalizmas šlo Italijoje. Jis tad ragino pasauliečių organizuoti ir veikti.

Nuo 1871 m. —abo Franciš Venillot (Croix 1930 m. bal. 10 d.), Nėvėro kongreso nutarimas ir sąjungos pamata lhinja realizuoja Katalikų Veikimo formulę, kaip ją šiandien matom rekomenduojama Pijus IX-jo.

Ten gal rasti visus esminius programos elementus: pasauliečių bendradarbiavimą su dvasininkais hierarchijos vadovybėje dėl Kristaus viešpatavimo ir visuomenės gerovės."

Leonas XIII

Leono XIII popiežiavimo dokumentuose katalikų veikimo sąvoka darosi ryškesnė. 1878 m. birželio 26 d. (ketvirtą mėnesį po rinkimų į popiežius) laiškė kardinolui Monaco La Valteta ragino "dorus ir artimą mylindus pasauliečius padėti dvasininkams ir vieno ar daugiau kunigų vadovybėje, mokyti vaikus katekizmo". Romos miesto vadovybė ir kitų vietovių savivaldybės šalinio katekizaciją iš mokykli. Sv. Tėvas užgrė "Tikėjimo Apsaugos" organizaciją, kurią Pijus X pakėlė į pontifikalinę instituciją (1904 m. gegužės 21).

Didžiąją "Humanum genus" enciklika 1884 m. balandžio 20 d. kreipiasi į pasauliečius, prašydams padėti vyskupams. "Quod multum" laiškė, skirtame Vengrijos vyskupams (1886 m. rugpiūčio 22 d.), kalba apie pasauliečių darbą hierarchijos globoje. 1890 m. sausio 10 d. encikliko "Sapientiae Christianae" rašo: "Bažnyčios pasiuntinys iš sielų ištraukti klaidą. Kai aplinkybės iškelia reikalą, net tik dvasininkai turi budėti tikėjimo pilnybėje, bet, kaip sako šv. Tomas, kiekvienas turi viešai parodyti savo tikėjimą, ir tai šviesdams ir mokydamas kitus tikintuosius, ar tai atfėdams prieš puolimus." Toliau jis aiškina, kaip pasauliečiai privalo organizuoti, paklusti vyskupams ir nenaudoti katalikų akcijos politiniams tikslams ar asmeniniams reikalams.

Leonas XIII specialiai rekomenduoja pasauliečių kongresus, kurie glaudžiai susiję su vyskupais, apstarvoti geriausius apatūlavimo metodus. Tą jis aiškina "In ipso" enciklikoje. rašytoje 1891 m. kovo 3 d. Austrijos vyskupams. 1891 m. birželio 25 d. popiežius grįžta prie tos pačios idėjos, rašydamas Vengrijos vyskupams, o 1894 m. liepos 2 d. Brazilijos vyskupams ir 1894 m. gruodžio mėn. ispanams. 1895 m. sausio 6 d. rašydamas šiaurės Amerikos vyskupams (Longinqua Oceani) ir liepos 10 d. tais pat metais Manilų kardinolui Gooens ("Permoti nos").

1898 m. rugpiūčio 5 d. Leonas XIII, darydamas aliuziją į "Non expedit" uždraudimą, sako: "Katalikų veikimas dabartinėje būklėje yra svetimas politikai. Jis koncentruojasi socialinėje ir religinėje srityje ir siekia dorinti gyventojus, darydamas juos paklusnius bažnyčiai; jis atitraukia nuo socializmo ir anarchijos pavojų, diegia pagalbą autoritetui, pagaliau, įvairias krizišionių artimo meilės darbas palengvina nuodėmių atleidimą". Iš viso teksto matyt, kad opozicija tarp "katalikų veikimo" ir politinių teisių nėra esminė, bet tik atsitikina.

Apie tą esminę katalikų veikimo teisę Leonas XIII 1899 m. sausio 22 d. rašė Amerikos kardinolui Gibbonui. 1901 m. sausio 18 d. "Graves de Comuni" enciklikoje aiškina, kad katalikų veikimas bus sekmingesnis, "jei kiekvienu draugija pasilaikys savo teises ir statutus, veiks toje pačioje ir vienintelėje vadovybėje, kuri joms duos pirmutinį impulsą ir judėjimą".

Kardinolas Rampolla 1902 m. sausio 27 d. "katalikų pasauliečių" reikalui instrukcijoją šitai sako: "Jie neatsisakys visu uolumu vartyti krizišioniškąjį liaudies veikimą, taip reikalingą mūsų dienomis ir taip dažnai rekomenduojamą šv. Tėvo. Tačiau pasauliečiai tenezūbėga hierarchijai už akių, bet seka paskui ją."

1902 m. kovo 19 d., išvėsdamas pontifikavimo dvidešimtpenkmetį, kilnisus Popiežius džiaugėsi katalikų organizuotumu ir m. kėjimu susiklausyti bei bendrauti su vyskupais.

1903 m. balandžio 22-ros dienos laiškė "Quos Nuper", siustame Toledo kardinolui Sancha y Herres, popiežius giria vyskupų suvažiavimus "atliekamus Madride jums pirmininkaujant, tikslu ištrinti, kokios geriausios priemonės palaikyti katalikų veikimui jšų sąlyje."

1982 m. gruodžio 8 d. laiškė "Cum multa sint" ispanų vyskupams rašė dėl būtino reikalo organizuoti katalikų į bendrus organizacijas, nepriklausančias jokiai partijai. Panašiai jis mokė italus 1882 m. vasario (Bus 400:plan)

PRANEŠIMAS 59-JO SEIMO REIKALU

SEIMAS ĮVYKS BIRŽELIO 23-27, 1957 M., BALTIMORE, MARYLAND

Siuo skelbiu, kad Lietuvos R. K. Susivienijimo Amerikoje 59-asis seimas įvyks birželio 23-27 d., 1957 m., Baltimore, Md. Sesijos bus laikomos Lord Baltimore viešbučio patalpose. Vietinės 13-tos kuopos sudarytas komitetas rūpinsis seimo priėmimu.

Laikas kuopoms ruošti seimui pasiūlymus ir pataisas konstitucijoje ir įstatuose. Tą darant reikia prisilaikyti konstitucijos straipsnio 6, sekcijos 2-ros, kuri nustato tokią tvarką:

„Konstitucinius ir įstatų amendmentus (pataisas) gali pasiūlyti bile beneficinis narys, esąs geram stovy, reguliariam kuopos susirinkime. Pasiūlyti amendmentai turi būti pasiūlyti Įstatų Komisijai ne vėliau 90 dienų prieš seimą ir jeigu jie bus surasti nepriešingi bile valstybių įstatymams, komisija paskelbs juos oficialiam organe ne vėliau 30 dienų prieš seimą. Vykdomoji Taryba taipgi turės autoritetą pasiūlyti konstitucinius ir įstatų amendmentus pranešant visiems nariams paskelbimu ju oficialiam organe ne vėliau 30 dienų prieš seimą.

(a) Pasiūlyti amendmentai, nepriešingi valstybių įstatymams, bus skaitomi seime apsvaistymui ir bus reikalinga dviejų trečdalių balsų priėmimui bile amendmento čartery, inkorporacijos straipsniuose ar konstitucijoje ir daugumos balsų priimti amendmentus įstatuose, iš bendro škiečiaus dalyvaujančių viršininkų ir atstovų, daledžiant, kad narių išrinkti atstovai seime sudarys nemažiau du trečdalių balsų.

ARTICLE 6, Sec. 2. PROCEDURE TO AMEND THE CONSTITUTION AND BY-LAWS.—Amendments to the Constitution and By-Laws may be proposed by any benefit member in good standing at a regular lodge meeting. Proposed amendments shall be forwarded to the Constitution and By-Laws Committee not later than ninety days before the Convention and if found not in violation of any state laws, they shall have same published in the official publication not later than 30 days before the Convention. The Board of Directors shall also have authority to propose amendments to the Constitution and By-Laws upon notice to all members by publishing same in the official publication not later than thirty days prior to the Convention.

(a) Proposed amendments not in violation of state laws shall be read at the Convention for consideration and shall require a two thirds vote for adoption of any amendment to the Charter or Articles of Incorporation or Constitution, and a majority vote for adoption of an amendment to the By-Laws, of the total number of participating officers and delegates, provided the delegates elected by the members shall have not less than two-thirds of the votes at the Convention.

Kadangi konstitucinių ir įstatų amendmentų pasiūlymai turi eiti per Statutų Komisiją, tai čia pat paduodu seimui narių adresus: **Rapolas J. Valatka, 15756 Luzerne Ave., Detroit 27, Mich.; Vincas Matikevičius, 235 Moster St., Nanticoke, Pa.; Mrs. Leona Zaykoski (Bagdonaitė), 411 Garfield St., Binghamton, N. Y.**

Vėliau bus paskelbta atstovų rinkimo tvarka. Kuopos prasomos rūpestingai ruoštis prie seimo, kurs vyriausia organizacijos instancija.

Leonardas Simutis, LRKSA Prezidentas

WHY LOCK YOURSELF IN A PRIVATE PRISON?

By ILKA CHASE

Courtesy Spadea Syndicate, Inc.

This is published in the interest of Brotherhood Week, February 17-24, sponsored by the National Conference of Christians and Jews.

Since life itself will always impose restrictions upon us it seems foolish to go about creating needless limitations of our own. And yet through ignorance, superstition and fear, and the angry rationalizing which we all resort to defend our weakness, we voluntarily narrow our horizons, enclose ourselves in prisons of our own manufacture.

Probably we don't think so. When we create districts of any kind for peoples of other races, creeds, or colors, we shrug off the obvious fact that it is hard on them. So what? The answer is that we do a far more subtle damage to ourselves for it is we, as much as our victims, who are cheated out of the joys of a full and colorful life.

We suffer from the same kind of claustrophobia besetting those who are forever denied a magnificent view of a great city because they cannot bring themselves to go above the third floor.

When we find Catholics or Jews, Protestants or Negroes, French, Germans, or Chinese "peculiar"—when it's a case of

"You can't deny it, they're just different from us, that's all"—we are on our way to a very small dark prison.

Whether all these groups are fundamentally different from one another I'm not sure. Different philosophies, different religious tenets guide the human race. But if a basic difference does exist, that is the fun. That is what should whet our curiosity, provoke us into wanting to know more about these people. Maybe we are more similar than we think; possibly not, but why put on blinders and plug up our ears instead of finding out?

I do not mean that to know people is automatically to love them. Indeed, many people when you first meet them seem very nice; they deteriorate on acquaintance. Like the time I said to a friend of mine about a man whom he knew and whom I had recently met, "Why I don't think so and so is bad at all." "Ah," said my friend, "you have to know him to dislike him."

Let's not erect high walls saying, "Here's me. Everybody else stays out." Solitary confinement isn't much fun.

We have enough built-in hurdles and obstacles to overcome as it is without shouldering huge outside prejudices. We have already curious limitations of the mind that are hard to master and that pretty well confine us anyway. I speak of the phobias and allergies that govern our behavior.

A POWERHOUSE IN BASKETBALL

By KESTUTIS CERKELIONAS

KESTUTIS CERKELIONAS, born on May 14, 1921, journalist and architect, studied literature and architecture at the University of Vytautas The Great at Kaunas, attended Technische Hochschule at Stuttgart, Germany and Pratt Institute at Brooklyn. Sports editor of several Lithuania's newspapers and magazines. Has contributed sport and cultural articles to over fifty periodicals in Lithuanian, German, Latvian and English.

The European sport circles were rocked by a nuclear explosion during the Second European Basketball Championship. The date was May 1937, and the place—a sport hall in the Latvian capital, Riga.

Regarded as not even a moderate rival, the unknown national team of Lithuania paved its way throughout the international event with poise and ability and captured the greatest honor in European basketball.

Only two years before, in 1935, the Lithuanian All-Stars had been guests at Riga and had taken the worst beating ever to befall the team. The Latvians subdued the visitors mercilessly. The one-sided game terminated with the unusual score of 123-10.

But only a short time had to pass before the picture changed completely. Latvia's national team, which was crowned as the first champion of Europe in 1935 at Geneva, couldn't reach the final round of the games at home. However, Lithuania's five, participating for the first time in such an event, took Latvia's place and thus established a sparkling example for all Lithuania's youth to reach for greater honors in European sports than ever before.

Basketball in Lithuania dates back to 1921 when an American Lithuanian, Steponas Darius, got together with several friends to form a basketball team in Kaunas. Interest was limited. Basketball made little headway among the Lithuanian youth at that time. Later Darius went back to the United States. In 1933, together with another flyer, Stasys Girėnas, Darius successfully crossed the Atlantic only to find mysterious death in Germany.

Nevertheless, in 1925 the Lithuanians dared to play with the Latvian All-Stars, already well advanced in the game. Latvians were hosts at Riga and won easily, 41-20. The second meeting between these two national teams once again showed the superiority of the Latvians as they edged the visitors, 47-12.

It was not until 1934 that basketball in Lithuania came into some prominence. The establishment of the Sport Palace in Kaunas solved the problem of suitable accommodation for indoor playing. Now another problem developed—a lack of experienced players and coaches. The solution was offered by American Lithuanians who came back to Lithuania. These visitors demonstrated the technique of the game and were greatly interested in teaching the youngsters the basic principles and many fine points of modern basketball.

After this, basketball developed rapidly, both in its appeal to the public and in the skill of its players who at last were able to practise on a large indoor court.

In 1935 the Lithuanian All-Stars visited Riga. The Latvians went right on the war path and they scalped their neighbors, 123-10. The losers weren't such a bad team but, playing in a narrow court, they couldn't find themselves and faltered rapidly. After this painful experience the Lithuanians went home, nursed their moral bruises and vowed that the next year must bring forth a new picture.

In 1936, two American Lithuanians, Dr. Kostas Savickas and Juozas Knašas, came to Lithuania and helped to boost the game. Then, after the Olympic Games at Berlin, the captain of the winning United States quintet, Frank J. Lubinas, visited Kaunas; and this American trio helped to form the modern facade of basketball in Lithuania.

During the same year, Lithuania's foremost international rival, the Latvians, paid a visit to Kaunas for the first time. The juel went to the Latvian five again but the final score was only 31-10. The next step was an international game with Estonians, again at the Sport Palace in Kaunas. The Northerners whipped the much improved hosts, 30-11. These last two games marked the changing nature of Lithuanian basketball.

The fans were thrilled and the

youth much more interested. Early in 1937, the Lithuanians made a journey to Riga and lost only after a bitter fight, 41-29.

The same year the Latvians were hosts for the Second European Championships in Basketball. Lithuania's national team was reinforced with a couple of American-Lithuanians, Feliksas Kiaučiusas and Pranas Talzūnas.

In the first big surprise of the first day's games, the Italians were clipped by the under-rated Lithuanians, 22-20. The second day, the Lithuanians triumphed against the Estonians, 20-15. The Lithuanians had an easy time with the next opponent, the Egyptians, and won, 21-7. The sons of the Pharaohs appeared to have difficulty finding the range throughout the entire game and sank only one full basket while collecting only five other points from charity tosses.

After three straight victories, the Lithuanians suddenly found themselves in the favorite's seat of the tournament. It looked as if they could go in only one direction—toward the championship. Formerly sceptical foreign sports writers started issuing such headlines as: "Lithuania—the New European Champion!"

Calm and modest in their predictions, the followers of the Lithuanian team started getting ideas, but the prospects of victory still looked so fantastic that the speculations were quickly discarded.

The next day Lithuanian players continued their march of triumph and whipped Poland's quintet, 32-25. And finally, in the championship playoff against Italy, the Lithuanians won in a hectic finish when they stayed off a last minute rally by the Southerners. With the score of 24-23 in favor of the Lithuanians, the Italians had a chance to overlap the opponents with three free throws. Nervousness overcame the shooter, Giassetti, and didn't connect even once.

Thus Lithuania became the champion of European basketball. It sounded too beautiful to be true but this time it was. Lithuanian players became national heroes. The champions were honored at a huge rally and demonstration in Kaunas and all over the jubilant country. Lithuania came to be one of the newest meteors to streak across the basketball horizon.

Overnight the country became basketball-conscious to such an extent that the game now outranked the all-time favorite, soccer. Baskets were hung from barn doors and telephone poles. Basketball became the national game.

Crowned as champions, the Lithuanian quintet went to Paris to accept a defeat from the speedy French All-Stars, 25-18. The French press hailed this victory against the best five in Europe as a huge surprise. After the pilgrimage to the capital of France, the Lithuanians traveled to Tallin, won against the Estonians 36-24 and at home defeated their ancient rivals, the Latvians, 24-19. In the second clash between the French and Lithuanian All-Stars, the Lithuanians came out on top, 36-24. A crowd of 5,000 sat in on the proceedings at indoor court in Kaunas Stadium.

In 1939, a huge new sport hall, with a capacity of 13,000, was erected in Kaunas; the Third European Championship in Basketball was held here.

The Lithuanian team had only one close call in retaining first place. In the first game the Latvians were beaten in a tightly contested play, 37-36. Frank J. Lubinas, former Universitas Pictures and United States Olympic five star, scored the pivotal basket for the Lithuanians with only a few seconds left before the final horn. After that, the other opponents were overwhelmed with more comfortable margins: Estonians, 35-14; Poles 46-18; French, 47-18; Finns, 119-9; and Italians, 48-15.

The next European Championships were held at Geneva, 1946. The Lithuanian team couldn't participate and Czechoslovakia

champion after the Second

THE WHITE HOUSE Washington The Assistant To The President January 23, 1957

Dear Mr. Gray:
The President have received the copies of your poems which you recently sent him. He has asked me to express his sincere appreciation for your thoughtfulness.

Sincerely,
Sherman Adams
Mr. Paul Gray,
829 Hollins Street,
Baltimore, Maryland

INAUGURATION—1953

We have a new President. Not by chance nor accident. He was a good army man. Takes place of true man.

His name is Eisenhower, Will improve things every hour. It will take a short time, For "like" to make things shine.

At first he'll be shaky, His support will be Mamie! She's always with a smile, So, "like" will do things fine.

Also expert in gastronomy, Cour's will differ than in army, Every one is bless'd thru life, All who have such precious wife.

Let's all say—Hurray! For the good ole U.S.A.

Phila., Pa., 1953.
P. Gray

INAUGURATION—1957

A glorious second term began, It's just another forward span. Life will fill with blessedness, In expanding consciousness.

There's no hard task for man, That knows his own life plan, There is no high tower, For an Invisible Power.

Those who defend the rights of man, Defend the plan of God, Will full-fill Life's plan, Receives Eternal Reward.

As a General, he led the army, As a Wise man, he leads the nation, Honorably leading the U.S.A., To express Full Perfection.

Baltimore, Md., 1957.
P. Gray

LITHUANIAN-AMERICAN VETERANS

NEWARK, N. J.—John Rosant was elected commander of the Lithuanian American Veterans at meeting held January 29 in St. George's Hall, 180-2 New York Ave. Other elected were Anthony Karpavich, senior vice commander; Sam Navitsky, junior vice commander; John Yanikauskas, finance officer; and Albin Janks, trustee.

Ladies Auxiliary officers elected were Agnes Borey, president; Ona Mikles, senior vice president; Ann Bogacheff, junior vice president; Amelia Kauneckis, treasurer, and Eva Sharon, financial secretary.

Installation will take place on Sunday, February 24 at 2 P. M. in St. George's Hall.

World War. Later on, the Soviet Union entered this international competition, largely because the Russians were certain of winning. They did all right, and it is worth noting that the backbone of the Soviet Union quintet has been formed by Lithuanians, Latvians, and Estonians.

During the championship games at Paris in 1951 the Russians repeated their first victory, achieved at Prague in 1947. A Lithuanian, S. Butautas, and an Estonian, Lissov, were close runner-ups to the most valuable player of the games, a Czech, Mrazek. In 1953 at Moscow, four Lithuanians—Butautas, J. Lagūnavičius, K. Petkevičius, and A. Lauritėnas—a Latvian Zylinš, and an Estonian, Kullman, helped the Soviet Union to remain on the top of European basketball.

The same story was repeated at the Olympic Games at Helsinki and most recently at Melbourne. Down under the Soviets took the silver medal after twice losing to the United States. Here again three Lithuanians were to be found in the Russian quintet: S. Stonkus, Petkevičius, Lauritėnas and a seven-footer Latvian, J. Krumins.

It is fair to believe that if Lithuania and the other Baltic countries had not lost their sovereignty the supremacy of European basketball would have remained with the Baltic States.

FEBRUARY SIXTEENTH

On February 16 of this year, Lithuanians throughout the world commemorate the thirty-ninth anniversary of the declaration of that country's independence. As all national holidays have particular meaning to different nations, so has February 16 a meaning of its own to the people of Lithuania. It is interesting to note how the meaning of this most important of all national holidays has varied with the moods of the country.

The restoration of Lithuania's independence in 1918 resulted in a great wave of enthusiasm. Progress marked the two inter-war decades—new schools appeared; roads were built; cities were modernized; and the economy was rising. The future seemed to be bright for the newly reborn nation. The celebration of Independence Day reflected enthusiasm and self-confidence of the people.

Toward the middle of the century, however, international horizons began to darken. At the very outset of the greatest international conflict known, Lithuania once again lost her independence. Firmly believing in the post-war initiative of the United States in establishing just order in Europe, it hoped and waited for the restoration of her lost independence. It waited in vain. In the celebration of Independence Day, one could notice the great disappointment of the displaced peoples.

As the time went on and the future showed no signs of hope, the attitudes of people began to change. As before in the course of Lithuania's history, now, once again, the exile promised to be long. Inner strength and firm determination to survive through the storms of our day are needed. Consequently, February 16 exemplifies this new attitude. On this day, Lithuanians proclaim to various peoples and governments their resolute will to retain the most sacred right of civilized peoples—the right to be free.

May we suggest that, in this age of greatest international conflict, justice not be ignored? Have we arrived at a stage in human development where might

takes precedence over all the human values for which the members of our Western Civilization have fought for centuries? Are we to allow the existence of a wide contrast in theory and practice, as between the declaration of the United Nations, the articles of the Atlantic Charter, and the principle of national self-determination on the one hand and the action of the Soviet Union with its virtual enslavement of millions of people on the other? How lamentable it is that in this age of great technological advances the course of our Civilization seems to be on the verge of regression.

Looking today at the future development of the international community, one cannot help doubting the success of the final outcome. Similar doubts were raised by His Majesty Haile Selassie, Emperor of Ethiopia, before the League of Nations some twenty years ago:

"There are different ways to maintain peace. There is the maintenance of peace through right and there is peace at any price. . . . The League would be committing suicide if after having been created to maintain peace through right it were to abandon that principle and adopt instead the principle of peace at any price, even the price of immolation of a member state at the feet of its aggressor."

Lituanus

DR. ALVINA O. SABANIE-NE, first woman physician to serve on the staff of the orthopedic surgery department of the famed Mayo Clinic in Rochester, Minn., is now an Associate in Orthopedic Surgery at Northwestern University in Chicago. At the Mayo institution she earned a Master of Science degree in Orthopedic Surgery. Reports on her original research projects have appeared in the learned journals of her specialty, including *The Journal of Bone and Joint Surgery, American Journal of Surgery, Cancer*, and the journals of the Mayo Clinic.

Lituanus

PILGRIMAGES FOR THE SICK TO LOURDES

WORCESTER, Mass., Jan. 25.—The Association of Our Lady of Salvation, in conjunction with the Catholic Travel Office, announce that three National Pilgrimages for the Sick to Lourdes from the United States have been arranged for 1957, and will be under the spiritual direction of the Assumptionist Fathers.

His Eminence Dennis Cardinal Mooney, Archbishop of Detroit, has graciously consented to sponsor the September 26 Pilgrimage for the Sick to Lourdes.

These Pilgrimages, leaving May 10, July 17 and September 26, will travel via SABENA Belgian World Airlines Luxury DC-7Cs directly to Lourdes, where the sick will remain for one week participating in the daily ceremonies of the place where Our Blessed Mother appeared to St. Bernadette about one hundred years ago. Doctors and nurses will accompany the pilgrims to Lourdes, where hospital and hotel facilities have been arranged. Some 50 persons participated in the 1956 Assumptionist Pilgrimage to Lourdes for the Sick, including four stretcher cases, and it is expected that the 1957 groups will number the same.

At Lourdes, the sick and others who may wish to accompany them, will assist at Mass daily at the Grotto of the Apparitions, take the baths, participate in the Procession of the Blessed Sacrament and Blessing of the Sick; also the evening Torchlight Procession.

Persons wishing to join the Pilgrimages for the Sick are invited to their contact the Association of Our Lady of Salvation

Klausykitė LITHUANIAN MELODIES

Ann Arbor—WPAC—1956 kilocycles
Seksmdianalis 1:00-1:30 p. p.
RALPH VALATKA, Vedėjas
18766 Leason—Detroit 27, Michigan
BRoadway 2-9324
Lituanus

TO SECURE PERMISSION TO RETURN TO LITHUANIA

From Siberia exile, a deportee, among other things, must be in a state of complete invalidism (Class III). Invalids in Classes I and II are not even considered. The maimed political exiles who are allowed to return face an official "freeze-out" and are not able to secure shelter, employment or support.

Lituanus

THE FIRST EXHIBITION of Lithuanian Architecture in Sao Paulo, featuring 800 entries, was scheduled to open in the Brazilian metropolis in December 1956. The exhibition, presented by Lithuanian refugee architects, shows the development of Lithuanian architecture from the relics of antiquity to the modern edifices of Independent Lithuania.

PROFESSOR DR. VYTAUTAS PAVILANIS, University of Montreal

is in charge of the production of polio vaccine at the Institute of Microbiology and Hygiene in Laval des Rapides, Montreal.

KOVOSE DEL LIETUVOS

Parašyta **GENEROLO STASIO RASTIKIO**

Pirmas tomas, 704 puslapių gausi iliustracija; kitas viešlėlis ir spalvota aplanka. Autorius pirmasis atsiminimų tomas lietuvių nepriklausomoms Lietuvos gyvenimo sąlygoms laimėjimais ir šalinimo klaidomis, taipgi vaidinai apibūdina atėjusias audras, kurios sunaikina Lietuvos nepriklausomybę ir sveds lietuvių tautai baltas kančias ir vargus.
Kaina \$7.00.
Užsiskant kreipimtis į **"CARSO" ADMINISTRACIJĄ**
P. O. Box 32 (73 East South Street)
Wilkes-Barre, Pa., Pa.

VIETINES ZINIOS

LRKSA 17 KUOPOS NARIU DEMESIUI

LRKSA 17 kuopos susirinkimas įvyks sekmadienį, vasario 17-tą, 1957, tuoj po sumos, šv. Trejybės parapijos svetainėje, Wilkes-Barre, Pa.

DR. A. J. VAALIBUS NAUJOSE PAREIGOSE

Šiomis dienomis Dr. A. J. Vaalibus, gyv. Kingstone, gavo pranešimą iš United States Civil Service Commission Bureau of Departmental Operations, Washington 25, D. C., kuriame sakoma: "Under date of February 4, 1957 you were advised that your name is being added to the list of approved medical examiners who are authorized to conduct pre-employment examinations of civil service appointees who reside in Kingston, Pennsylvania and vicinity."

Mrs. Anas Drake—vicepirmininkė; Mrs. Helen Walcheski—sekretorė; Mrs. Berta Adomaitienė—įždininkė.

SODALIEČIŲ DRAUGIJOS VALDYBA: Katherine Rasavičiūtė—prefektė; Patsy Laikuskaitė—viceprefektė; Michaelina Rutkauskaitė—sekretorė; Patsy Skipalytė—įždininkė.

LRKSA 46-TOS KUOPOS SUSIRINKIMAS

LRKSA 46 kuopos reguliaris mėnesinis susirinkimas įvyks sekmadienį, vasario 17-tą, po 10:30 val. Mišiu, šv. Petro ir Povilo parapijos svetainėje. Narės-nariai kviečiami dalyvauti susirinkime ir užsimokėti duoklės. Kas galite—atsiveskite kandidatejų išrašyti.

MOTERŲ KLUBO BANKETAS

Metinis Wyoming Klonio Lietuvos Moterų Klubo banketas įvyks trečiadienį, vasario 26-tą, Redington viešbutio salėje, Wilkes-Barre. Rengimo komiteto pirmininkė Mrs. J. Miketinas, vicepirmininkė—Mrs. Br. Kaslas. Narės prašomos rezervacijai pas komiteto narys Mrs. M. Crush, Plymouth; Mrs. A. W. Lish, Kingston; Mrs. B. Kaslas, Pittston. Rezervacijas reikia padaryti iki vasario 18-tos.

A. A. Mirusiams

A. A. ANTANAS ŠVENTIKAS, gyv. 139½ Stephenson St., Duryea, mirė vasario 7-tą Taylor ligoninėje. Vasario 1 d. Šventikas buvo sunkiai sužeistas trokšnelaimėje. Palaidotas šeštadienį, vasario 9-tą, iš šv. Juozapo bažnyčios Holy Rosary kapinėse. Vėlonis buvo gimęs Lietuvoje. Duryea sekcijoje įsgyveno 50 metų.

A. A. AGNIESKA BALČIŪNIENĖ, gyv. 75 Mill St., Pittston, mirė vasario 4-tą, palaidota vasario 8-tą iš šv. Kazimiero bažnyčios parapijos kapinėse. Nulaidėjus bažnyčion, iškilminės Mišias atliko kun. L. Gilis, atsijuojant kun. J. Tribendžiu—diakonu, kun. J. Aruškevičiui—subdiakonu. Karštesniais buvo Jungis Kižis, Vl. Palupis, Wm. Kroski, Pranas Jurevičius, Mikas Kulbokas ir J. Ochietor.

A. A. JUOZAS RAIL, 61 metų amžiaus, gyv. Tunkhannock, RD2, mirė vasario 10-tą Tyler Memorial ligoninėje, Meshoppen.

"GARSO" KNYGŲ KATALOGAS MALDAKNYGES

Table listing various publications and books for sale, including 'Ramybės Saltinis', 'Sventųjų gyvenimai', 'Maldaknyges', etc.

"GARSO" ADMINISTRACIJA P. O. Box 32 (73 E. South St.), Wilkes-Barre, Penna.

DAR DEL LRKSA 33 KUOPOS VEIKLOS

ROSELAND, Ill. — Kaip jau buvo "Garso" rašyta, 1957 m. sausio mėn. 24 d. 11 val. Visu šventųjų parapijos salėje įvyko mėnesinis 33 kuopos susirinkimas.

PRANESIMAS

HARTFORD, Conn.—Šių metų sausio mėn. 28 d. Hartfordo lietuvių parapijos mokyklos patalose įvyko LRKSA, Moterų Sągos ir Liet. Darb. S-gos kuopų valdybų ir visuomenės veikėjų susirinkimas, kuriame nutarta rengti Connecticut steito ir apylinkių plataus masto, su įvairumais bendrą trilypi pikniką-gegužinę. Išrinktas pikniko rengimo komitetas iš šių asmenų: St. Šrupšas—pirmin., J. Bernotas—vicepirmin., A. Kniukšienė—įždin., A. Pateckas—raporteris, Ch. Servienė—laimėjimų vedėja ir M. Palubinskas—sekretorius.

LRKSA 171-MOS KUOPOS VEIKLA

DETROIT, Mich.—171 kuopa metiniam susirinkime, laikytam sausio 27, prerrinko visą seną valdybą, kurią sudaro: pirmin. Petras Medonis, vicepirmin. Antanas Locaitis, prot. rašt. B. P. Walls, fin. rašt.-įždininkė Ann M. Valatka, tvarkdarys Adomas Meškauskas.

Prieš susirinkimą narių-ės dalyvaus iš. Mišiose už mirusius kuopos narius-ės, prieš šventą komuniją ir po Mišiu dalyvaus bendruose puscūčiuose Dievo Apvaizdos parapijos pobažnytinėje salėje. Dalyvaus gausus būrys narių, kuriems pirmininkas P. Medonis tarė nuodirdy aičiū už jų paramą kuopos veikime per pereinant metus ir prašė ir toliau remti mūsų veikimą. Ypač prisiminta a. a. Jonas Necelis, Simonas Bridgevaitis ir Jonas Usonis, kurie mirė pereinant metais. Prisiminkime juos ir kitus mūsų mirusius narius savo maldose.

ROSELANDO ŽINIOS

ROSELAND, Ill. — Vasario 3 d. Visu šventųjų parapijos salėje įvyko Roselande veikiančių 6 organizacijų skyrių ir draugijų valdybų ar jų atstovų pasitarimas lietuviškais klausimais.

LIETUVOS SVENTES MINEJIMAS

CLEVELAND, Ohio.—Clevelando lietuvių visuomenė nepasirinkė, kad š. m. vasario 17 d. iškilmingai minėsime Vasario 16, Lietuvos Nepriklausomybės atgavimą 39 metų sukakties šventę.

VER. PETRAUSKAITĖ (SUPPA) DAINUOS CHICAGOJE

CHICAGO, Ill. — Kovo mėn. 1 ir 2 dienomis Marijos Aukštesniosios mokyklos salėje, Chicago, ruošiamas keturių operų dainininkų koncertas — "Pavasario prielaidas". Dalyvaujant chorui ir šokėjams, bus išpildytos dalyės iš operų "Madame Butterfly", "La Bohème", "La Traviata" ir "Fliedermouse".

MINESIM LIETUVOS SVENTĖ

ANSONIA, Conn.—39-tų metų Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo sukaktį šv. Antano parapijos draugijos minės vasario 24-tą, pobažnytinėje salėje, 197 N. Main St., Ansonijoje. Vakarienė su kalbom ir pritaikyta programa. Pradžia penktą valandą, o susipažinimas septintą valandą. Kviečiami visi apylinkių parapijų lietuviai šiam Laisvės Atgavimo minėjime dalyvauti ir prisiminti mūsų kenčiančių tėvų. Bilietas tik \$2.00.

ISIGYKITE LRKSA ISTORIJA

Susivienijimo Istorija jau išspausdinta. Tai stambi arti 400 puslapių knyga. Istorija pavaizduoja lietuvių atelystės pradžią, vargus ir įakdrimą Jungtinėse Amerikos Valstybėse; organizavimą pirmųjų parapijų, draugijų, organizacijų, laikraščių, kovas su skaldančiomis lenkybės ir laisvamanybės įtakomis. Plačiausia pavaizduojamas Susivienijimo gyvavimas ir jo atlikti darbai.

Užsisakant išpildykite žemiau paduotą blanką, pridėkite \$8.00 ir siųskite Lithuanian R. C. Alliance of America, P. O. Box 32 (73 E. South St.), Wilkes-Barre, Pa.

Blank form for ordering the book, including fields for name, address, and city.

VASARIO 16-SIOS MINEJIMAS

LOS ANGELES, Calif.—Kalifornijos gubernatorių Goodwin J. Knight ir Los Angeles miesto burmistras Norris Poulson, paprašyti ALT-bos Los Angeles skyriaus, jau yra paskelbę LIETUVOS DIENĄ.

LIETUVOS SVENTES MINEJIMAS

NEW HAVEN, Conn.—Šį mešienius kuopojos lietuvių ruošia per dvi dienas minėti Lietuvos nepriklausomybės šventę. Vasario 16 d., šeštadienį, 5-tą valandą vakare visi iki vieno lietuvių bendrai susitarę rinkimės miesto centre, arba Central Greene, prie vengru laisvės žygių žygio salėje, 1816 South Figueroa St., Los Angeles, Calif. Minėjime dalyvaus Lietuvos Laisvės Komiteto pirm. Vlovas Sidzikauskas iš New Yorko. Be to, minėjime dalyvaus visa eilė žymi amerikiečių su Los Angeles miesto burmistru priekyje.

Uždirbk TAUPMENOMIS

Suppa Petrauskaitė (Chicago) dainuos. Čikagoje. Uždirbk taupmenomis. 3% taupymai apdrausti iki \$10,000.00.

Advertisement for Superior Savings & Loan Association, featuring interest rates and services.